

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:
Egy évre 24 korona.
Egy hóra 2 korona.

VIDEKEN:
Egy évre 28 korona.
Egy hóra 2 k. 40 f.

HIRDETÉSEK:
4-basábos petit sor egyezer 20 fillér,
minden következőnél 16 fillér.

Nyitási petit sora 40 fillér.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 357.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.
József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1911.

FŐSZERKESZTŐ:
STAUBER JÓZSEF

Csütörtök, március 16.

Mai számunk főbb közleményei:

- Március tizenöt.
- Ötven mandátum a román béke ára.
- Családirrás Szolnokon.
- Beszélgetés Csernoch János püspökkel.
- Értekezés a nászutról.
- Gyilkos katonák.
- Tarkaságok.

Aradiak Debrecenben.

Arad, március 5.

Aradi urak, hivatalosan mentek ma Debrecenbe. Nem hajdu-különlegeségeket mentek nézni, nem az országgyűlést-látott nagytemplomot, sem a Hortobágyot. Villamos vasutat látogatnak meg ily szép készültséggel, ilyen ceremonias hivatalossággal, amelyet most ad át rendeltetésének a hagyományos és híres konzervatívusból egyre jobban kiöltözködő Debrecen. A civis-város, amelyet példaként emlegettek az ujtásoktól való borzadás illusztrálására, egyre előbb jut egy-egy lépéssel a konkurrens városok mellé. Saját gáz- és villamos műve van és a nevezetes köhögős „kisvasut” helyett, immár villamos vasut járja be a forgalmas utcákat.

Hanem hát villamos vasutat bizonyára láttak már a küldöttségbe utazó aradiak. Nem kell ehhez világlátottság, sőt ha föl lehetne valamelyikükről tenni, hogy nem járt Pesten, Temesvároton, Nagyváradon és más vi-

déki városokban, láthatta a modern utcai közlekedésnek ezt a nem is olyan nagyon új formáját.

Annyira nem új, hogy ép mi aradiak hajlandók voltunk elavultnak tekinteni. A mámoros büszkeség, a mely az első autobuszokra ragyogott a szemekből, azt hitette el velünk, hogy ez az utcai közlekedés ideálja. Az ujtók, forradalmárok önértékét éreztük, s vártuk a többi városok követőit, akik az autobusz közlekedést tanulmányozni, azt tőlünk átvenni, utánozni idejönnek. És vagy három esztendeje koptatják az autobuszok széles gummi talpait, s még csak Budapestnek se jutott eszébe, hogy kövessen lennünk, vidéki várostársaink pedig még kevésbé kaptak gusztust a benzines közuti közlekedésre.

E helyett mi, az ujtók megyünk Debrecenbe, a régi öreg villamosnak térhódítását nézni. Bizonyára őszinte bevallása ez annak, a mi különben se volt titok, hogy az autobusz közlekedés kitűnő versenyzője a lóvonatnak, elegendő kényelmet is nyújt, de a városok utca közlekedésére, a sinekhez kötött villamos mégis alkalmasabb, sőt ma az egyedül alkalmas.

Mégis, a Debreceni utnak nem lehet az az egyedüli célja, hogy egy villamos vasut sinrefutásánál asszisztáljunk s az új villamosban gyönyörködjünk. A mit látni, megtanulni, utánozni kellene: a mód, hogy miként kellene a villamos vasutról nem-

csak tárgyalni, vitázni, határozatokat, elutasításokat hozni, az aktákat bizottságról-bizottságra vándoroltatni, hanem a villamos vasutat meg is csinálni. Tizenöt husz év óta tart a tárgyalás, a herce-hurca, s tizenöt év alatt egyetlen alkalmat se találtak a cselekvés megkezdésére. Az alatt változott a közuti vasut gazdája, háromszor változott a város vezetősége, föl-föl frissült a törvényhatóság is, a szomszéd városok mind elindították a maguk villamosát és mindezek ellenére máig se sikerült a városi életnek ezt a nélkülözhetlen közlekedési intézményét megszerezni.

Hibák történtek kétségtelenül mind a két oldalon. A társaság részéről talán a tulságos üzleti érdek, a város részéről pedig a tulságos okosság és a büszke póz. A társulat pedig ajánlataival úgy járt, mint az, aki a Sybillák könyveit akarta megvenni. Fogytak a könyvek s fogytak az évek, amelyek Aradot attól az időtől elválasztják, amikor a közuti vasut önként a tulajdonába jut. S minél kevesebb év volt hátra, a város annál kevésbé akart belemenni a villamosításnak azon árába, amelyet ők ajánlataikban megszabtak.

Most már csak nyolc év van hátra s ez kétségen kívül különösen nehézé teszi a tárgyalásokat, a megegyezést. A városnak nem szabad könnyelműen játszani a joggal, amelyet az idő meghozott neki. De azért abszolúte nem következik abból, hogy az

Szerelmi zálog.

Írta: Ádám Éva.

— Jó reggelt! Milyen korán kelt fel ma László bácsi! A reggeli zenét hallgatja ugy-e?

— Mi köze hozzá! Mind ilyen amennyi leány van a világon. Fecseg. Csupa szokásból, banálitásokat beszél. Tanulja meg, hogy csak annyit mondjon mindig, amennyire szükség van. Nincs utálatosabb előttem az ilyen érdektelen beszédnél.

— Ej de haragosan fogad, pedig le akarom ide ülni maga mellé; ide is jól hallik a zene. Juj, mennyi könyv van maga mellett! Mik ezek?

— Ezek nagyon komoly dolgok, nem ilyen fehérruhás fürdőző lányok eszének valók.

— Most már igazán megharagudhatnám magára László bácsi...

— Hány esztendő maga? Miért hív engem bácsinak?

— Tizennyolcéves vagyok.

— Én negyven. Ugy-e maga is olyan fehéretes, üres lelkű leány, mint akik ott sétálnak le és fel? Ugy-e, ha nem volnék ilyen utálatosan nyomorék, ha meg volna az erős két lábam, amivel ugráljak maga mellett a sétákon, vagy a sziklára másszak egy szál virágért: ugy-e nem jutna eszébe bácsinak hívni? Ugy-e titkos számításal igyekezne meghódi-

tani engem, hiszen micsoda parti lennék én?! Nagyszerű, nagyszerű!

Sötét arcú, dult vonású erőteljes alakot mutatott a férfi. Amint az asztalánál könyökölt és elgondolkozva nézett a távolabb sétatökre: egyéniségének makacs és cinikus ereje magára vonta a figyelmet; a nagy eszű, okos férfit, könyvei társaságában látva, valami gondolkodó tudósnak tartotta aki látta. Lakása a zajos, népes fürdőnek egy félreeső helyén volt.

Ha reggel kisegítették a lakás verandájára, ott is maradt rendszeren estig. Valami szerencsétlenség következtében mindkét lábát levágták, hát nagyon nehezen mozoghatott. A két nehéz mankót ott lehetett látni most is mellette. A komoly, szép lelkű és eszes ember, ama szerencsétlenség óta szinte külön lett. Meghasonlott önmagával. Olykor indulatos és vad volt. Gyűlölt mindenkit, mert másoké volt az élet minden szépsége. Sértett, gonyolt, bántott mindenkit, mintha a lelkét megnyugtatta volna az. Most is gunyosan vágta a fiatal leány szemébe, hogy önző és szivtelen, férj után futkos.

— Hát kedves László, én be fogom magának bizonyítani, hogy ez nem igaz. Látja: mindig goromba volt hozzám, pedig sohasem bántottam ugy-e? Sokszor jól esett volna a lelkemnek, ha elbeszélgetett volna velem. Hát ezután nem bánom, ha haragszik is, mégis idejövök magához.

— Megmondom: ne beszéljen ostobaságokat.

— De bizony jövök, nekem a maga társasága kedvesebb mint a gavallérajaim.

— Persze, én nem jövök férfiszámba, én csak olyan vagyok magának mint egy báb, vagy tudom is én mi, akihez egy fiatal leány is eljöhöt, senkinek se jut eszébe, hogy ez nem illik.

— Istenkém, de ha maga a legjobb szándékomat is félremagyarázza, jól esik ez magának?

— Az esnék jól, hogy halálra kinozzam, hogy sirni lássam, megalázzam a büszke, dacos fiatalságát, mert gyűlölöm magát. Tudom, hogy olyan a lelke, mint valami cifra, üres báb. Semmi mélység, semmi igaz emberi vonás nincs abban, csak külsőség. Magában nincs önálló egyéniség. Másokért és másoknak él, a leg-egyszerűbb vágyát sem merné követni, ha az csak egy kis eltérést kívánna a sablontól.

— Milyen rosszul olvas a lelkemben, szólt a fiatal leány és egyszerre elkomolyodott. Ez az ember csodálatos élesen és igazat beszélt. A reggeli zene zugott a levegőben, az emberek gondtalanul fecsegtek. Ott fenn, a nyitott verandán a férfi és a lány komor lélekkel kutatta a szív rejtelmét. A férfi egyre lelkesebben beszélt, mintha most egyszerre utat tört volna a lelkéből minden, ami ott lakott a mélységben.

átháramlásához vezető éveket az utcai közlekedésnek mai, röstelni való állapotában várjuk be. Azok az ajánlatok, amelyeket a közúti vasúti társaság legújában benyújtott a városhoz, ha egészben nem is elfogadhatók, mégis mutatnak módot arra, hogy a szerzett jogok megóvásául egyezés és villamos jöhessen létre.

Debrecenben ugyanaz a társulat a gazdája a közúti vasútnak, mint Aradon. Akármennyire is okosoknak tartjuk magunkat — s ez egyik nagy hibánk nekünk — Debrecenben is, az egyéb példák után föl kell tételeznünk annyi előrelátást, érdekeink annyi biztosítását, a mennyi egy okos megállapodáshoz szükséges volt. Szóval: bizonyosságát adta, hogy a közúti vasut gazdáival „lehet beszélni“, — csak nem kell állandóan „a tárgyalások megszakitását“ használni refrénül. Ezt a beszédmódot, a helyes és célravezető, üzleti ésszel és érdekekkel vezetett tárgyalási ügyességet hozzák a kirándulók magukkal, s érvényesítsék idehaza. Mi pedig egy csöppet se fogunk röstelkedni azon, ha az aradi villamos vasutat — Debrecenből hozzák el.

A miniszterelnök Bécsben. Bécsből jelentik: Hazai Samu honvédelmi miniszter ma délelőtt ismét tanácskozott Georgi osztrák honvédelmi miniszterrel a katonai büntető perrendtartás ügyében. Megegyezés, ugylátszik, most sem jött létre, mert a hét végére Bécsbe várják *Khuen-Héderváry* Károly gróf miniszterelnököt. A kormányelnök tárgyalni fog a közös és az osztrák miniszterekkel és azután külön kihallgatáson jelenik meg a király előtt. A két kormánynak az a szándéka, hogy most már végleges döntést hozzon a büntető perrendtartás nyelvére vonatkozólag. Hazai Samu honvédelmi miniszter ma délután tért vissza Budapestre.

Március tizenöt.

(Ünnepségek Aradon és a megyében.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, március 15.

A magyar szabadságharc legszebb emlékezetű napjának, március tizenötödikének hatvanharmadik évfordulóját minden magyar szív ünnepi lelkesedéssel fogadta. Negyvennyolc március Idusának emlékét mindig hazafias kegyelettel ünnepelte meg az egész ország és különösen Aradváros, mely mai ünnepségével sem maradt mögötte az eddigi kegyeletes, impozáns megemlékezésnek.

Az aradi ünnep.

Már jóval tíz óra előtt nagy közönség lepte el a városháza dísztermét. Ott voltak az iskolák ifjusága, a megye és város tisztikara, egyesületek, asztaltársaságok küldöttsége, a honvédegylet tagjai *Jankó János* elnök vezetésével, a város előkelőségei, igen szép hölgyközönség, valamint a munkások hatalmas tömege.

Kovács Vince kulturánácsnok mondott rövid megnyitó beszédet, melyben a modern eszmék téves hajtásait ostromozta és hazafiságra buzdított.

Ezután a főgimnázium és felsőkereskedelmi iskola ifjusága *Wagner József* dr. vezetésével elénekelt a himnuszt.

Abrányi Emil „Március 15“ című gyönyörű költeményét *Heppesné-Harmath Józsa*, az aradi Nemzeti Színház művésznője szavalta el, nagy intelligenciájának megkapó erejével, finom lelkének meleg közvetlenségével. Valóságos tapsvihár kerekedett az előadás után és a művésznőt percekig ünnepelte a közönség.

Kuruc dalokot énekelt *Cseh Ferenc*, a színtársulat kiváló tenoristája, akinek tüzzel és erővel előadott dalait a közönség megismételte. A zongorán *Tilger Árpád* kísérte a művészt.

Az emlékünnap méltóságát, annak jelentőségét magas fokra emelte *Krenner Miklós* dr. tanár ünnepi beszéde, mely a kiváló szónoknak és mindig mély és eredeti gondolkozónak egyik legsikerültebb alkotása volt.

A közönséget magával ragadó beszédet itt adjuk rövid kivonatban:

— Minden esztendőben pontosan, mint a nép mondás hite szerint a kisértet, bevonul közzénk március 15-ike; a tavasz langyos hullámain

virágokkal, drágakövekkel, bársonnyal, selyemmel díszített bárkának aranyos orrán áll mint egy örökké fiatal, hatalmas óriás.

Mi pedig ünnepélyesen fogadjuk: ablakainkat kivilágítjuk, zászlókat tűzünk ki, rózsza füzereket fonunk, frázisokat köszörülnk de miként a keleti népek uralkodójukra, nem merünk szemébe pillantani. Hangos kiáltásainkban van valami pulya, hasonló ahhoz, amit a gyermek érez, mikor a sötétben el kezd fütyörészni vagy el kezd hangosan beszélni. Valami félelem, valami aggodó nagy félelem. Érezzük, hogy március 15-ikének óriási szemei mintegy veséinkbe furódva pillantanak keresztül rajtunk, érezzük, hogy acél ajka erős kérdésekre fakad. Érezzük, hogy március 15-ike azt kérdezi tőlünk, mit csináltak tavaly óta, azt kérdezi tőlünk: egyáltalában mit csináltak 1848. óta? Március 15-ike kérdezi tőlünk, mit csináltak azokkal a sulyos és erős fegyverekkel, amelyeket ajándékba adtam? Mit építettek azok közé a tág keretek közé, amiket én megteremtettem? Mit csináltak azzal a nagy darab kovással, amit én jelentettem?

Elég kenyeret süttötek-e, hogy a milliók éhét elverhesseitek? Mit csináltak azokkal a kincsekkel, amiket nektek adtam? Ládába zártátok, hogy mint a fukar tisztogassátok, muzeumi tárgyként bámuljátok Harpagonként. Vagy pedig valamely átkozódás hatalma alatt, valami Sz. László imádságaival ellentétes módszer sulya alatt kővé változtak át, mint azok az aranyak, melyeket az üldözött kunok szórtak a magyarok elé? Március 15-ike kérdezi tőlünk, van-e igaz demokrácia Magyarországon? Van-e igaz liberalizmus e földön, a felszabadított jobbágyságot, amikor földhöz juttatuk, megtanítottuk e intenzív munkára, adtunk-e neki elég iskolát, hogy a műveltség szárnyain felemelkedjen oda, ahova Széchenyi álma akarta az egész nemzetet emelni. Március 15-ike kérdezi tőlünk, virágzik-e a népképviselői alkotmány, melyet a pozsonyi országgyűlés alkotott? Igazi alkotmány van-e Magyarországon, amely a néptömeget, a milliók akaratát akarja érvényesíteni, vagy pedig csak egy meddő, egy üres formalizmus tengődik a név fényes inkognitója alatt? És kérdezi tőlünk március 15-ike, hogy hazájáért tettük-e a földet annak a 16 millió magyarnak, amely öt 63 év előtt lángoló örömmel fogadta? Van-e kivándorlás, vagy nincs-e kivándorlás Magyarországon? Van-e a haladó idők által előszabott haladásnak megfelelő emelkedés, virágzás, öntudatra emelkedés? Van-e itt friss levegő, termékeny anyag, van-e életerő, vannak-e nagy koncepciói, nagy vágyai ennek a nemzetnek?

És ezekre a kérdésekre, ezekre a néma kérdésekre, amelyeket a gyönyörűen előadott kuruc nóták lélekmelegítő hangjai között talán

— Maga *Ida*, még boldog sem tud majd lenni. Nincs a lelkének ereje hozzá, hogy szembe szálljon az előítéletekkel. Olyan gyáva liba; nem is tudom minek jön ide hozzám beszélgetni. Unom én az ilyesféle embereket. Hagyjanak engem egyedül. Ugy gyűlölöm magukat mind, akik épek és szánnak engem. Engem ne merjen sajnálni senki! Az én lelkemben több erő és egyéniség van, mind ebben a cifra emberáradatban összesen. Én lábaim nélkül is különb ember vagyok! Hagyjon el engem maga is, szánalomból ne üljön itt velem, nincs szükségem rá.

— Isten látja lelkemet, hogy nem azért vagyok itt. Szeretem hallgatni amit mond.

— *Ida*, adj a kezét a kezembe. Hát számitok én maga előtt annyit, mint ezek itt?

— Oh, milyen szívtelennek gondol engem szólt a leány csöndesen és könnyes volt a szeme. Sajnálta ezt az okos, szép lelkű, szerencsétlen embert.

— Bizonyítsa be, hogy pusztán az én emberi értékem tartotta itt s nem a szánalom. Tegye meg amit kívánok; kérem, követeltem! Ha lelke van, ha szíve van; megteszi. Látja *Ida*, jobban gyűlölöm magát mindenkinél, mert szeretem. Szerelmes vagyok magába. rzem, hogy irtózik tőlem, jól is teszi. Félelmes vagyok és látom a szeméből, hallom a hangjából mennyire remeg. Szerencsétlenebb és nyomorultabb vagyok a legutolsó féregnél. Tele van a lelkem imádsággal, gondolattal. Jellemtelen

gyilkos lennék, ha azt kívánám, hogy szeressen, *Nem*. Csak mutassa meg nekem a boldogságot, mint egy tűnő délilábót. Adj a nekem a hazug látszatát annak, hogy maga az enyém. Örült gondolat amire kérem, de szánjon meg. Jöjjön, jöjjön velem *Ida*, egyet sétálni.

A leány elsápadt a kérés hallatára és kínos, nehéz érzések támadtak a lelkében, amint a manókra pillantott. A férfi lázas arccal, remegve beszélt tovább.

Jöjjön velem *Ida*, édes *Ida*. Látni akarom az emberek arcát, ha maga engem karfogva végig vezet a sétányon. Hallani akarom az irigy, suttogó megjegyzéseket. Magának semmi bántódása nem lesz és az én lelkemnek pokoli gyönyörűség lesz ez. Megteszi? Jön? Oda menjünk, ahol az a domboldal virággal, az illatos, virágos hegy alá. Jön? Van-e lelke rá, hogy megtagadja ezt tőlem?

A leány lelkében szörnyű zavar keletkezett. Nem is mert ellenkezni, de menni is félt.

— Kedves *László*, messze van az, — el fog fáradni...

— *Ida*! Maga hitványabb lelkű mindenkinél, maga szégyel velem végigjenni...

Olyan hangon mondta ezt a férfi, hogy a leány egyszerre fölállt. A két család öregjei régi jó ismerősök voltak, ők, — a nyomorék férfi és az egészséges lány itt találkoztak először most, a fürdőhelyen.

A szánalmas szomorú séta megkezdődött. Kínos érzés volt látni is. Mindkettőjük arca

elárulta a lelki vihart. A férfi, szerencsétlen szerelmének zálogául kérte a leánytól a sétát. A nehéz manók kopogva figyelmeztettek mindenkit. Egy csonka törzs lógott a két mankó között, lihegve, izzadtan, küzdelmes fáradtsággal haladtak. A vidám zene szólt, az embertömeg hullámszórt és mindenki utánuk fordult. A leány ereje fogyni kezdett. Nagy küzdelem folyt a lelkében és a győtrelem kárváriája volt e rövid idő neki, egy örökkévalóság minden lépés. Sápadt és pirult. A férfi beteges, excentrikus lelkének pedig minden üdvössége volt e séta. Maga mellett érezte a leány szép, fiatal alakját és mindent elfelejtve hajolt feléje, mint más szerelmes ifju menyasszonyához. A leány olyan sápadt lett, mint a halott. Fiatal pároment el mellettük, éppen az egyik megdöbbenéssel jegyezte meg:

— Irtózatos látvány! Miért nem hal meg inkább ez a szerencsétlen ember!

A nyomorék férfi egész lelkében megrendülve, valami fájdalmas érzéssel, érzékül kapta fel nehéz botját és vad erejével dobta az ifju pár után, azzal egyensúlyt veszítve, teljes erővel vágódott a sziklás oldalnak, arcát elborította a vér és pirosra festette maga mellett az alélt leányt...

Az emberek részvétellel emelték fel őket. S a kéz, mely már-már haraggal emelkedett fel, hogy a nyomorék támadóra sujtson: részvétellel kötözte be annak vérző sebeit.

ősöknek nem méltatlan unokái. Tisztelt Polgártársak! Üres jelszavakért az emberek nem csinálnak forradalmat. 1848. márciusának jelszavai nem voltak üres frázisok. A legkézzelfoghatóbb realitások voltak: 48 hősei azért küzdtek, hogy, ha lehet, ők maguk, de legalább az unokáik emberhez méltóbb életet élhessenek. A 48 előtti Magyarország a feudalizmus országa volt. A feudalizmus, amiben csak keveseké volt a jog és az ország. A többi szolga volt, jobbágy, aki nemcsak politikai jogokkal nem rendelkezett, de még a vagyona sem volt az övé. A XVIII. század végén lezajlott nagy francia forradalom csak a vágyát keltette fel a népekben a szabadságnak, de azt megvalósítani nem tudta a nyugaton sem. Hogyan tudta volna nálunk: a mi szegény századokkal elmaradott Magyarországon? A magyar jobbágy-ság felszabadításának halhatatlan érdeme Kossuth Lajosé. Ő világosította fel a közvéleményt, hogy az összesség, az ország lesz gazdagabb, ha mindenkinek megadjuk a módot, hogy magáért és az övéért dolgozassék. Ezért hívja a magyar nép Kossuth Lajost Kossuth apánknak és az ő emlékeztet a nép szívéből semmiféle bálvány nem fogja kiszorítani soha. Kossuth Lajos irányt adott a reformtörvényeknek. A márciusi ifjuság volt az, amely beleállva az Európát végigseprő forradalom forgatagába, egy nap alatt kivívta, hogy az eszmék, amikért a törvényhozók éveken át hiába küzdtek, törvényyé lehettek. Törvényyé lett a jobbágy-ság eltörlése, a közteherviselés, a vallás és sajtószabadság, a népképviselő és a független, felelős miniszterium. De a törvényeket élő valóságra váltani óriási küzdelembe került. Ellene szegült az osztrák abszolútizmus, aminek a régi rendszer volt az alapköve. Jöttek a forradalom véres napjai. Az osztrák kormány reánk uszította minden ellenségünket, hogy visszavegye tőlünk, amit márciusban megadott. Evvel a hatalommal szemben a demokrácia csak a nemzeti ideál fegyverével vehette fel a harcot. A magyar nemzet léteért, a magyar haza függetlenségéért küzdött, hogy az egyén boldogulását előbbrevigye. *Nemzet és haza!* Tisztelt Polgártársak! Talán hosszú idők mulva, amikor az emberek sokkal kulturáltabbak, sokkal jobban lesznek a mostaniaknál, jöhet egy korszak, amiben az összes művelt nemzetek kezét fognak egymással az emberiség céljaiért való munkálkodásban. A nemzet és haza fogalma, a hozzájuk való ragaszkodás nem fognak megszűnni akkor sem. De még hosszú ideig a nemzet és haza lesz az az egyetlen szervezet, amelynek fejlődésében az emberiség előrehaladhat. A nemzetért és a hazáért fáradva az emberiség boldogságát visszük előbbre.

Forradalmunkat az orosz nagyhatalom brutális erejével levertek. Letiportak bennünket. De a magunk erejéből föltámadtunk, s ma 48 idejainak egy nagy része meg van valósítva. De nem valamennyi. Szabadság, egyenlőség, testvériség! gyönyörű vízió a forradalmak exaltált világának, de messze vagytok! Amíg gyarló rosszindulatu emberek lesznek a földön, egészen talán soha se is fogtok valóra válni. De a fejlődés útja arra hivat, hogy mindig kevesebben legyenek a kiváltságosak s mindig többen, mindig nagyobb tömegek részesüljenek abban a jólétben, amit az emberi kultúra az ő fiainak nyújtani képes. Vegyük ki mindnyájan a részünket a fejlődés előmozdításából! A nagy ősöknek ne legyünk méltatlan unokái. Az eszközünk a munka. Akinek az isten ész és erőt adott hozzá, dolgozzék azon, hogy az emberiség szellemi kincsét új értékekkel gyarapítsa! A közönséges ember végezze becsületesen a dolgát abban a szerény pozícióban, amelyet a sors részére kijelölt, mert evvel is a nagy célt szolgálja. Aki teheti, terjessze a kulturát a tanulatlanok között, nevelje a népet, dolgozzék azért, hogy a nép maga intézhessen a sorsát. A kultúra a világon a legnagyobb hatalom s annak semmi sem lesz képes ellenállani. 1848. március ifjai: — nem éltek hiába. A ti ideáljaitok nem voltak agyremek. Az emberiség fejlődésének útján, mint az üstökös csillag, irányt mutatva világít a ti hármas jelszavatok: szabadság, egyenlőség, testvériség.

Ezután a koszoruk letétele következett. Takács Lajos az Acsév. műhelyének ifjusága nevében helyezett koszorut a szoborra. Az ál-

lami főreáliskola és a kereskedelmi iskola ifjusága is koszorúval rótta le kegyeletét a márciusi ifjakkal szemben.

A koszoruk letétele után ismét felhangzott az ének, mely után a több ezerre rugó közönség fél egy táján széjjeloszlott.

A munkapártban.

A nemzeti munkapárt aradi köre ma este 8 órakor márc. 15-ének évfordulója alkalmából ünnepi társasásvacsorát rendezett a pártkör helyiségében. A vacsora fényesen sikerült; a vezetőségen kívül a kör tagjai is nagy számmal jelentek meg. Az ünnep jelentőségét Reinhardt Gyula méltatta rövid, hatásos beszédben.

— A márciusi nagy napokat — mondotta — néhány lelkes egyetemi hallgató idézte elő ugyan, de ez csak úgy volt lehetséges, hogy azok az eszmék, amelyekért az egyetemi ifjuság a harcot megindította, ott élt az egész nép szívében. Magyarország szabadságát kiküzdötte a márciusi ifjuság, de a nagy felelőség, hogy azt meg is tartsák, ránk hárul. Ezért kell ünnepelnünk, hogy ébren tartsuk a nemzeti szellemet, amely a szabadság, testvériség, egyenlőség eszméi felett mindig őrkdjön. Nekünk kell őrkdnünk, hogy a márciusi ifjuság vívmányait meg is tartsuk. Kötelessége ez különösen azon párt tagjainak, amely a nemzeti munkát tüzte ki feladatául. És kötelessége ezen párt minden tagjának, hogy a párt jelszavainak tartalmát adva, tartalmat adjon egyuttal a nagy napokban kihívott jogi kereteknek is. Az éljenzéssel fogadott ünnepi beszéd után a párt tagjai kedélyes társalgás között még sokáig együtt maradtak.

Iskolai ünnepély.

Az aradi állami felsőbb leányiskola ifjusága méltó módon megünnepelte március 15-ét. Délután 10 órakor az ifjuság az éneketemben gyűlt össze s kezdetét vette az ünnepély a következő műsorral:

1. Hymnus. Énekelte az ifjuság. 2. „A szabadság napján“ Pósa Lajostól, szavalta Frisch Lenke II. o. t. 3. Rákóczi kesergője. Énekeltek a III. o. tanulói. 4. Március 15-ének méltatása. Felolvasta Szvoboda Etelka VI. o. t. 5. „Talpra magyar“. Énekelte az ifjuság. 6. A hegyesi csata. Radó Antaltól. Szavalta Heeger Margit VI o. t. 7. Szózat. Énekelte az ifjuság.

Frisch Lenke és Heeger Margit szépen, lelkesedéssel adták elő szavataikat. Szvoboda Etelka felolvasása a nagy nap eseményeiről magvasan és költői lendülettel volt megírva. Az énekeket pedig a növendékek teljes precizitással adták elő.

A vidéken.

Aradvármegye községei is kivették részüket a nagy nap megünneplésében.

Ujszentannán a polgári iskolában tartották az ünnepélyt. Az uri dalárda a Hymnuszt énekelte, majd Ackermann Viktor magas beszédben fejtegette a nap jelentőségét. Ismét az uri dalárda következett, mely után Adelman Géza dr. tartott beszédet. Utolsó pontul Maihil Antal nagy átérzéssel a „Nemzeti Dal“-t szavalta el.

Az ujszentannai délvidéki földművelési egyeletben Karl József plébános elnök mondott beszédet, Molnár Ödön pedig alkalmi ódát szavalta. A záró beszédet Vas Dezső kaszinói elnök tartotta. A műsort az uri dalárda éneke rekesztette be.

Kisjenő-Erdőhegy hazafias közönsége is méltón vette ki részét március 15-ének megünnepléséből. Tegnapi este a községet kivilágították és lámpionos menet vonult végig a község főbb utcáin. A menet végezetül az iparkörbe ment, ahol ünnepélyt tartottak. Tokay

János ipartestületi elnök mondott megnyitó beszédet. Ezután a „Hymnuszt“ énekeltek, majd előképek következtek. Erkel Margit szépen szavalta el Ábrányi Emil egy alkalmi ódáját. Az ünnepély után bankett következett.

A kisjenői kaszinóban Kovács Mihály járásbíró mondott lendületes magas színvonalon mozgó beszédet. Utána bankett volt.

Ma reggel tartották meg az ünnepségek második részét. Az összes templomokban istentisztelet volt. Utána a református templom előtt gyűlt össze a falu lakossága. Bokor János református lelkész fejtegette a nap jelentőségét gondolatokban gazdag beszédben, melyet szavaltatok követtek.

Elek: A Wittmann János orsz. képviselő alatt álló „Délmagyarországi gazdaszövetség“ eleki egyesülete és a helybeli munkapárt fényes estélyt rendeztek tegnap március 15-ik emlékére. A 120 teritékű társasvacsora alatt, melyen a gazdaközönség színe-java megjelent, az ünnepi beszédet Török Ferenc dr. szolgabíró tartotta, míg számos köszöntőt mondtak jelen politikai irányzatunk vezérfiaiára és a kerület népszerű képviselőjére Wittmann Jánosra.

Értekezés a nászutról.

(Higiéniai előadás. — Beszélgetés Tauffer Vilmos egyetemi tanárral)

Távirati tudósítás.

Budapest, március 15.

A budapesti egyetem ismert nevű professzora Tauffer Vilmos, érdekes és mindenestre eddig még teljesen kiaknázatlan témáról hirdet előadást. Zártkörű, csupán nőköl álló társaság előtt a nászut egészségtanát fogja vázolni.

Az anyák, mert az természetes, hogy csak az anyákról lehet szó, mint hallgatóságról, — nagy érdeklődéssel néznek a tudós professzor felvilágosításai elé, amelyek ridegen, minden romantika nélkül arról szólnak majd: hogyan indítsák az élet útjára ábrándos és szerelmes leányaikat. És ebből a szempontból Tauffer előadásának nagy a jelentősége. Jövő generációk sorsa, új nemzedékek ereje, fejlődése függ össze a kérdéssel, amelyről eddig legfeljebb olcsó viceket hallottunk, az irodalma pedig nem volt más, mint néhány mételjesz ponyvafüzet: „Ámor nyilán“, „Vénus palástja“, „Nászutam története“ és hasonló címekkel.

Komolyan nem esett még szó Tauffer professzor előadásának anyagáról. A konvenció, a prudencia vagy az istentudja mi a csoda visszatartott eddig mindenkit attól, hogy a modern élet racionalizmusának igazságaival szóljon arról a problémáról s dobja sutba a poézis álkön-tősébe bujtotott beteges hazugságokat.

Végre megjelent az első hittérítő. Tauffer Vilmos személyében, aki előadását szenzációs érdekességűnek mondja.

Egy hírlapíró előtt a jeles professzor így nyilatkozott:

— Igen, az előadást megtartom s igen valószínű, hogy többször meg is ismétlem. Teljesen zártkörű lesz s csak nők jelenhetnek meg. Ezen azt hiszem, csodálkozni való nincs, egyenesen folyik a dolog természetéből. Előadásom főleg azokat a higiéniai kérdéseket öleli fel, melyeket klinikai gyakorlatom tapasztalatai szerint a legtöbb esetben figyelmen kívül hagy-nak. A kérdés részleteire nézve nem nyilatkozhatom, ezek egyáltalán nem valók a nagy nyilvánosság számára.

Tauffer professzor előadását a jövő hét első napjaiban tartja meg.

Családirrás Szolnokon.

— Gyilkos és öngyilkos vasutas. —
(Saját tudósítók telefonjelentése.)

Szolnok, március 15.

Élénk emlékezetben van még Molnár József budapesti levélhordónak tragikus családirrás, akít a nyomoruság arra vitt, hogy négy kis gyermekét megölje. A nyomor szavának feljajdulása annak idején holmi nyilatkozatok megtételére bírta rá a mértékadó köröket a kis emberek fizetésrendezésére vonatkozólag, de rövid idő múlva elfeledték a szörnyű esetet és minden a régiben maradt. A szegénység és a nyomoruság is, és így nem lenet rajta csodálkozni, hogy a napokban egy a Molnárhoz hasonló tragédia játszódott le egy nagy vidéki városban, melynek két emberélet esett áldozatul.

A szörnyű eset Szolnokon történt, vasárnap éjjel. A város legszegényebb negyedében, az Ujvárosban, két szobás viskóban lakik Szép Mihály nyugalmazott államvasuti fűtő, a feleségével és öt gyermekével. A fűtő mesterség magában véve se valami nagy jövedelmet hajt, de ha az embert nyugalomba küldik, akkor egyenesen kétségbe kell esni. Már pedig Szép Mihálylyal ez történt. Két év előtt valami súlyos idegbaj támadta meg, nem volt képes szolgálatát kellően ellátni, úgy hát nyugalomba küldték és adtak neki 60 korona havi nyugdíjat. Hatvan korona és öt gyerek, akik közül a legidősebb tizenöle éves leány, a legfiatalabb pedig hat éves. És csak a legnagyobb fiu, Balázs keres valamicskét. A megélhetésnek szörnyű nagy problémája ereszkedett le Szép Mihály fejére. Egy ideig csak töprengtet a szegény fűtő, próbálta ezt is, azt is, de a rettenetes baj ki-kitört rajta és megbéklyozta a szegény ember munkaerejét.

Vasárnapra aztán Szép Mihály belefáradt a küzdelembe. Kilenc órakor a család nyugalomra tért. A gyerekek a belső szobában fekdtek le. Szép meg a felesége a külső helyiségben tértek nyugvóra. Ez a helyiség a konyha is egyttal. Tíz óra tájt rémes sikoltás hallatszott a konyhából. Szép Julis a 18 éves nagylány kiugrott ágyából és befutott a konyhába. A gyertyafénynél irtózatos látvány tárult eléje. Az anyja véresen feküdt a padlón, a testét öt sebből patakzott a vér és elhaló hangon nyögte:

— Fiam, lányom gyertek, megölt az apátok.

Az apa a szerencsétlen Szép Mihály a feleségére borult. Az oldalába egy hatalmas konyhakés volt szurva és az ő testét is sebek borították. Már nem volt ereje, hogy a kést kihuzza.

A leány sikoltozására kirohant a tizenhét éves Balázs és kihuzta a konyhakést apja oldalából. Patakokban folyt a vér és csakhamar elöntötte a szoba padozatát. Orvosért rohantak, de mire az megjött, az asszony már kiszendett. Szép Mihályt eszméletlen állapotban szállították a kórházba.

A rendőrségi nyomozás megállapította, hogy a kétségbeesett ember egy negyven centiméter hosszú késsel ötször szurta meg a feleségét. Saját magát is többször megszúrta.

A házaselek példás családi életet éltek. Szép nem ivott, nem kártyázott. Mikor kihallgatták a kórházban, azt vallotta, hogy a nyomoruság vitte rá a gyilkosság elkövetésére. Hatvan korona nyugdíjból sehogyse tudtak megélni. Megunta nézni, hogy küzködik, hogy nyomorog a felesége, véget akart vetni a szenvedéseiknek.

Szép Mihály állapota nagyon válságos. Nem hiszik, hogy fel fog épülni sebeiből. A szerencsétlen család érdekében gyűjtés indult meg.

BESZÉLGETÉS

Csernoch János püspökkel.

(Ki építse föl az aradi új templomot? — Világi papok a második plébánián. — Mülek Lajos dr. tárgyalása a főpásztornal.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad március 15.

Ismertettük Csernoch János dr. csanádi püspök átiratát, melyet Aradváros közönségéhez intézett, kérve a törvényhatóságot, hogy tekintettel a katolikus hívők számának szaporodására most már foglalkozzék a második templom építésének kérdésével és mielőbb tudassa vele, mekkora a templomépitési alap?

A törvényhatósági bizottság közgyűlésének a tanács bemutatta a püspök átiratát és a közgyűlés kiadta azt a templomépitő bizottságnak, hogy tárgyalja a kérdést és terjesszen javaslatot a törvényhatóság elé.

A bizottság elnöke Mülek Lajos dr. tegnap Temesvárott felkereste Csernoch püspököt, hogy mielőtt még az távozik a csanádi egyházmegye éléről és elfoglalja a kalocsai érseki széket, az aradi második templom építkezéséről tanácskozzék vele.

Az Aradi Közlöny munkatársa előtt Mülek dr. a következőképp sziveskedett temesvári utjáról nyilatkozni:

— Az ország pénzügyi viszonyai — mondotta a püspök — úgy alakultak, hogy a kormány törölte a büdzséből azt az ötszáz ezer koronát, melyet a volt minisztérium az aradi katolikus templom céljaira már beállított. Vajon később felveszi-e, az legalább is bizonytalan. Kilitás nincs reá. Nem marad tehát más hátra, minthogy a meglévő és részint a város, részint a püspökség kezelésében álló összegekből kell végrehajtani az építkezést.

— A templom építési kötelezettsége — jelentette ki a püspök — az egész várost illeti és terheli, mert a patronatust az egész város kapta, mikor szabad királyi várossá lett. Tehát a vele járó jogokat, a regaliákat, a hid és part vám szedési jogát és ugyancsak a város egész közönsége látta hasznát a regale kötvények megváltásának is. A város ma is hasznát látja eme jogoknak.

— Nincs igaza tehát Lócs Rezső tanácsnoknak, midőn a katolikus egyesületet sürgeti és azok által akarja a kegyuri terheket viseltetni.

— Az ilyen megoldás a katolikusok megrövidítése lenne, holott nem egyedül ők, akik a jogok előnyeit élvezik.

— A minoritákat az új plébánia jogaitól nem akarom elűteni, de a város megosztása elkerülhetetlen. Ezt mindenkinek be kell látnia, hiszen ma nem 4—5000 a lélekszám, hanem 35.000. Ezt hitéletileg egy kézből kielégíteni lehetetlen.

— Természetes, hogy a második plébániát a világi papok fogják ellátni. Arad intelligenciája megköveteli a magasabb állásu papot.

— Nem zárkózom el attól, hogy ne csak egy, hanem esetleg két templomot építsen a város ott, ahol azt a város és a hívők érdeke megkívánja. Nem ragaszkodom ahhoz sem, hogy az új templom a Ferenc-téren emelkedjék. A hely megválasztását teljesen az aradi közönségre bízom, az majd legjobban megtalálja az alkalmas helyet.

— Tudomásom szerint közel fél millió ko-

rona áll az építkezés rendelkezésére. A város úgy tudom közel kétszázötvenezer koronát, a csanádi püspökség százkilencvenezer koronát kezel. Ehhez járul negyvenezer korona, melyet boldog emlékezetü Desseffy püspök hagyományozott az Ön ismételt kérelme folytán és amely ugyancsak Temesvárott van elhelyezve. Van még egy ötezer koronás külön alap.

— Elvárom, — mondotta hangsúllyal a püspök, hogy Aradvárosa a templom építés fontos kérdését mielőbb megoldja és megszünteti a mai viaszás helyzetet.

— A püspök — mondotta Mülek dr. — nagy szeretettel beszélt a városról, mint egyházmegyéje legékesebb helyéről.

— Szinte fájlalom — szólott a főpásztor — hogy távozom s így nem valósíthatom meg mindama terveimet, melyektől sokat vártam egyházmegyémben, de első sorban Aradon.

— A legnagyobb elismeréssel keil megemlékezniem Lakatos Ottó dr.-ról és magasra becsülöm érdemeit. A rendfőnök nemcsak a mult mulessztásait hozta helyre, hanem a hit és erkölcs erősítése által is hervadhatatlan érdemeket szerzett.

— Ebből is látható — mondotta Mülek dr. — hogy kizárt dolog, mintha a püspök a minorita rend működésével nem lenne megelégedve, de a vele folytatott beszélgetés egész folyama alatt azt az impressziót szereztem, hogy az új plébánia velük együtt fog a haza, a város és a vallás javára dolgozni.

Ezután elmondotta a püspök, hogy befejezett dolog a távozása. A kalocsai érseki széket foglalja el. Utódja Glattfelder Gyula lesz. Széchenyi Miklós gróf a nagyváradai püspöki székre ül, míg Várad Árpád győri püspök lesz. Elmondotta még a püspök, hogy Prohászka Ottokár, Székesfehérvár nagy tudásu püspökének is felajánlottak egy jobb jövedelmezésü püspökséget, de ő nem akart megválni állásától.

— Azonban — szólott Mülek dr. — Csernoch távozása folytán nincs kizárva, hogy az általa elmondottak megváltoznak. Az új püspök más nézetten lehet a templom építését, illetve a plébánia felállítását és ellátását illetőleg.

— Komoly kérdés ez, melylyel komolyan kell foglalkozni és nem szabad szem elől tévesztetni a multat, mikor a jövőért dolgozunk.

MULATSÁGOK.

(=) Sportegyesületi tombola és táncestély. Elmúlt a farsangi szezon s most már a bőjti bálakra s multságokra került a sor. A bőjti multságok között valószínűleg a legnagyobb sikert a Testgyakorlók köre — Postás Sport Egyesület — eisején megtartandó estélye éri el. Az idén április hó 1-én rendezik a Fehér Kereszt nagytermében hagyományos estélyüket. Alig hogy a meghívók és tombola tárgyakat kérő levelek széjjel küldettek már is nagy érdeklődéssel és rokonszenvvel van a közönség a multság iránt. A rendezőség élén ipolyi-Keller Iv n egyesületi elnök a Denhoff Sándor vigalmi biz. elnök száztagu fiatalssággal igyekszik a siker érdekében mindent elkövetni, hogy ez a multság se maradjon hátra az előző éveknél és a megjelenő közönségnek kellemes szórakozást nyujtson. A meghívókat a napokban tették postára s ha netalán valaki tévedésből nem kapott s arra reflektál abbéli óhaját egy levelező-lapon tudassa Erdélyi Ferenc főrendezővel (Arad főposta). A tombola játéokra — mely éjjelkor lesz — már is igen sok értékes és remek kivitellü tárgyak érkeztek a rendezőséghez. Ez ideig voltak szivesek a következő urhölgyek és urak tárgyakat küldeni: Denhoff Sándorné, Erdélyi Gyuláné, Mirtl Tinike, Fránkl Emilné Pécska, Braunschetter János Szeged, Andrényi Károly báró, Bloch H., Czernovszky Mihály, Ropó fémmáru gyár r. t. Buda-

pest, Éles Ármin, Édeskuty L. Budapest, Kner Izidor Gyoma, Erdélyi Ferenc, Kossányi István Budapest, Lámpaarugyu gyár részvénytársaság Budapest, Littke L. pezsgőgyáros Pécs, Münz J., Krausz Testvérek Szentendre, Schubauber János, Wesz Hugó, Varga Lajos, Varga D. Dani, Pálma kaucsuk Gummi Gyár részv. t. Budapest és Rakottay György gyáros Losonc. Az esetleges tombolára küldendő tárgyakat kéri a rendezőség Erdélyi Ferenc ur címére Arad főpósta (vagy Teleki u. 10 sz. alá) küldeni. Belépő jegy pár nap múlva Denhoff Sándor vigalmi bizottsági elnökénél válthatók. Családjegy 5 korona, személyjegy 2 korona, karzatjegy 1 korona.

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

A színház műsora:

Csütörtök: Hercegisasszony, operett. (C. bérlet.)
Péntek: Ismeretlen táncos, vigjáték. Bemutató előadás. (A. bérlet.)
Szombat: Ismeretlen táncos, vigjáték. (B. bérlet.)

*** Hangverseny.** Óriási az érdeklődés a vasárnap délután tartandó Unger-féle hangverseny iránt, melynek legkiemelkedőbb száma a Händel „Largó”-ja lesz, mit 42 jeles növendék fog előadni. Jegyek az ifju Klein Mór cégnél kaphatók.

*** Az ismeretlen táncos.** Ez a címe annak a szellemes és ötletekben gazdag francia vigjátéknak, amelyet pénteken mutat be az aradi színház. A vigjáték szerzője Tristan Bernard, a francia vigjátékírók egyik legkiválóbbja. A főszerepeket Heppesné, Follimusznél, Beregi, Huszár, Várnai, Delli és Kulesár játsszák.

*** Premiér.** A színház nagyban készülődik Pierre Volf legújabb művének, *A bábjáték-nak* premiéréjére. A darabot csak nemrég mutatta be nagy sikerrel a budapesti Nemzeti Színház.

*** Szép Fülöp tragédiája.** (Történelmi dráma az Apollóban.) Szép Fülöp uralkodását Klío az erőszakkal kioltott emberéletek vérevel jegyezte le a történelem lapjaira. A spanyol trónon nem ült nálánál lelketlenebb uralkodó. Szép Fülöp nevéhez tűződnek a legszörnyűbb hatalmi örültségek, amelyek közül egyet a történelmi följegyzések alapján a kinematográfia is megörökített. Szép Fülöp a legkegyetlenebb kínzásokkal arra kényszerít egy főpapot, hogy bűnösnek vallja magát. Amikor kierőszakolta a vallomást, halálra ítélte a főpapot, akit máglyára hurcolnak. A főpap, mielőtt elpusztulna, a máglyán megátkozta gyilkosságát, Szép Fülöpöt. Az átok utól is éri a lelketlen uralkodót. Vadászatra megy s erdőben megbokrosodik lova s leveti magát a lovását. Az uralkodó sérüléseket szenved s félholtan szállítják haza, a királyi palotába. Otthon lázasan fekszik Szép Fülöp s víziói vannak. Megjelenik előtte a főpap, amint a máglyán ég. A hatásos történelmi drámát gyönyörű felvételekben mutatja be az Apolló-színház csütörtöki előadásán. 177

*** Az Uránia szenzációs képei.** Szerdán mutatta be új műsorát az Uránia-színház és a közönség egyhangú véleménye szerint szenzációs ez az új műsor. Ermete Novelli, a világhírű olasz tragikus színész A velencei kalmárban Shylock szerepében megrázó alakításával bémulatra ragadja a nézőt. Ezért a páratlan művészi alakításért külön is érdemes felkeresni az Urániát. Pathé híres zsurnálja bemutatja a legújabb párisi kalapdivatot, az utolsó farsangi „királynő választást”, a spanyol királyt egy madridi bikaviadalon, továbbá egy jacht versenyen. Látjuk továbbá a legutolsó francia vasúti katasztrófát, a konstantinápolyi posta égését. Egy másik revün látjuk a francia szena-

tus megnyitását. Illner osztrák aviatikust felszállás előtt, a német császárt, amint ötven éves születés napján nagy katonai szemlét tart.

175

Ötven mandátum a román béke ára.

(Saját tudósítók telefonjelentése.)

Budapest, március 15.

Másfélesztendő óta tanakodik a kormány a román vezetőkkel afelől: hogyan lehetne békét kötni a magyarok és románok között. Azóta nem mult el egy hét se, hogy a román magyar békekötésről valami hírt ne kaptunk volna. Páros napokon hajlandóság mutatkozott a románok között a békére, páratlan napokon ellenben ridegen elfordultak a békejobbtól. Hol általános választójogot, hol állami segítséget kívántak az iskoláknak. Közben pedig a román sajtó egymás hajába kapaszkodott a nagy béke-düh miatt. Természetesen a románság komoly vezetői távol maradtak e bujdosítól és nyugodtan várják azt az időt, amikor e nagy és fontos kérdés teljesen megéri arra, hogy az akadémikuskodó elemek ellenzése mellett is mindkét fél örmére révbe jusson. Am addig még sok ujságcikk lát napvilágot és számtalan „beavatott” kommuniké hirdeti a román-magyar békekötés fantasztikus híreit.

Ilyen fantáziáló közleménynek látszik az alábbi budapesti jelentés is:

A *Keleti értesítő*, amely szeret nemzetiségi ügyekben félhivatalos színezetet adni közleményeinek, a románok és Tisza István gróf között megkezdett tárgyalásokról a következőket jelenteli:

Ama hirre vonatkozólag, hogy Tisza István gróf a románoknak a béke érdekében újabb engedményeket tett volna, teljesen alaptalan. A magyar kormány szerint addig a békéről szó sem lehet, amíg a magyar és román közvélemény nem nyilatkozott mellette.

A románok és magyarok közötti békéhez még nagyon hosszú az út. A nagy uraknak tudniuk kell, hogy a románokban egy Ausztriával, mint küllelenséggel szemben erős támogatóra találhatnák, s a románoknak is meg kell szivlelni, hogy a saját érdekük kívánja, hogy a magyarokat megnyerjék eszméiknek. A mérsékelt románok ismételtén kijelentették, hogy honfitársaik nagyon is hibásan cselekszenek, ha a tulzók mellé állnak. Majd ha mindkét oldalon észretér a közvélemény, akkor meg lesz a béke.

Miután a kormány a Mihú-féle javaslatokat is *elfogadhatatlannak jelentette ki*, el se képzelhető, hogy Tisza a kormány beleegyezésével olyan engedményeket ígért volna, amelyek a Mihú-féle javaslatot jóval tulszárnyalják. *Mihú ötven mandátumot kért a románok számára, de Tisza ez alapon tárgyalásba se bocsájtkozott.*

Ami a két új püspökséget illeti, azokat Temesvárra és Kolozsvárra tervezik. A püspökségre mg Saguna érsek tett alaptványt, amely azóta gyarapodott.

VIDÉK.

Függetlenségi Kör Kisjenőn. Ma alakult meg Kisjenőn a *Kisjenő-Erdőhegyi* függetlenségi kör. Elnökké egyhangulag Mayer Lipót volt községi bírót, tiszteletbeli elnökké *Lázár Zoárd dr.-t* és *Lengyel Ferencet*, védnökökké *Bokor Sándor* és *Lengyel József* lelkészeket választották meg.

TÖRVÉNYKEZÉS.

§ A földbirtokos gőzekeje. *Békéscsabáról* írják: Kellemetlen meglepetés és elég súlyos anyagi veszteség érte *Montagh Sándor* Aradon lakó orosházi földbirtokost, aki egy gőzekét szállított az orosházi határból, Orosházán keresztül egyik helyről a másikra. Az idő esős és nedves volt s az utbiztosok jelentése szerint úgy a műuton, valamint bent a községben a gőzeke szállítása az utak burkolatain nagy károkat okozott, amelynek helyreállítása az államépítészeti hivatal előadása szerint kint a műuton 288 koronába, bent a községben pedig 256 korona 76 fillérbe, összesen 544 korona 76 fillérbe került. *Ambrus Sándor* alispán az okozott károkért felelősségre vonta *Montagh Sándort* s 544 korona 76 fillér megfizetésére kötelezte. A szigorú ítélet ellen *Montagh Sándor* felebbezést jelentett be. Felebvezésében kifejti, hogy ő a közutakon elkövetett rongálás miatt anyagi felelősségre nem vonható, mert a közutak a forgalom lebonyolítása érdekében építették. Az államépítészeti hivatal ezzel szemben azt vitatja, hogy abban az esetben, ha az ilyen szállításokért a magánosok felelősségre nem vonhatóknak lennének, abban az esetben a közuti alap nem volna elegendő az okozott károk helyreállítására és pótlására. Különben is az utvonalak a rendes forgalom lebonyolításánál nem rongálódnak meg, sőt még a gőzeke száraz időben nem is okoz rongálást a műuton, csak akkor, ha a gőzekét nedves időben szállítják. Különben is a gőzeke teherbírása, oly nagy, hogy esős időben a dülő-utakon is szállítható, így az esős időben a gőzeke tulajdonosok elkerülhetik a károk okozását a műuton. A másodfoku hatóság az államépítészeti hivatal véleménye alapján megerősítette *Ambrus Sándor* alispán elsőfoku ítéletét és kötelezte *Montagh Sándort* az 544 korona 76 fillér kár megtérítésére. Mivel két egybehangzó ítéletről van szó, az ítélet jogerős és felebbezésnek nincs helye. Az elítélt földbirtokos legfeljebb felülvizsgálati kérvényt adhat be a miniszterhez. A felülvizsgálati kérelem megtévesítésére már csak azért is szükség van, mert a végső döntés elvi határozatot fog képezni arra, vajjon a gőzeke-tulajdonosok a közutakon okozott károkért anyagi felelősségre vonható-e?

§ Hat napi elzárás házasságtörésért. *Bécsből* jelentik: *Heller Ferenc* városi tisztviselő Bécsben. Naponta reggel kilenc órakor megy hivatalába és ott dolgozik szorgalmasan délutáni két óráig. Hellernek felesége is van, a kinek az a kötelezése, hogy mialatt férje a császárvárost szolgálja, ő otthon elintézza a házi teendőket és kész ebéddel várja haza férjét. Legalább Heller egészen a múlt hónapig azt gondolta, hogy mialatt ő a fővárosnál dolgozik, felesége a legszorgalmasabban intézi el a házi teendőket. Ebből a hitéből egy telefonbeszélgetés ábrándította ki. A múlt hónapban ugyanis, hogy *Heller*, mikor hivatalában dolgozni kezdett, a telefonhoz hívták. Kérem, — szólott a telefon — itt egy hordár beszél, aki az ön lakása mellett posztol. Sürgősen tessék hazamenni, mert otthon nagy szükség van önre. *Heller* rosszat sejtve sietett hazafelé. Csengetett, de nem nyitottak ajtót. Ugy látszott, mintha az egész lakásban senki sem lett volna. *Heller* megijedt, azt hitte, hogy feleségének valami baja történt. Feltörte az ajtót és az előszobán keresztül egyenesen felesége hálószobájába ment. Itt nagy meglepetés várt rá. Az asszony még az ágyban feküdt, mellette egy férfi állott, meglehetősen hiányos öltözkében. A mi ezután történt, az már a bíróság elé tartozik. *Heller* házasságtörésben való bűnrészesség címén pórt indított *Wild Richárd* író ellen, felesége ellen pedig bunyujtotta a válópórt. Az asszonnyal azonban kibékült és a válópórt visszavonta. A csábitóval szemben szigorubb volt és nem bocsátott meg neki. A bíróság tegnap *Wild Richárdot* bűnösnek találta és hat napi elzárásra ítélte. Hogy ki volt a titokzatos hordár, az a tárgyaláson nem derült ki.

§ Felmentett százados. Megirtuk annak idején, hogy Mátyássy Zoltán kassai honvéd százados-hadbiztos, a pokolgépes merénylet sebesültje ellen a katonai hatóság fegyelmi eljárást indított. Ugyanis Mátyássy állítólag Junga Sebó házánál viaszolt a vendégszeretettel és hogy feldulta bajtársa családi életét. A kassai katonai fegyelmi bíróság december 20-án ítélkezett Mátyássy fölött s kimondotta, hogy a századost nem lehet inkorrektussággal vádolni, s ezért felmenti őt. Ezt a határozatot felküldték a honvédfőparancsnoksághoz, amelynek útján aztán a honvédelmi miniszteriumba kerültek az akták. A mult hét végén ült össze a honvédelmi miniszteriumban a legfelső fegyelmi bíróság, hogy végső szót mondjon e tragédiában. A fegyelmi bíróságnak Tamássy Árpád tábornok, Megay Oszkár főhadbiztos, Török Kálmán és Gerő Gyula ezredes-hadbírók voltak a tagjai. Egy hadbiztos referálta az ügyet; Mojzer László őrnagy-hadbiztos pedig a védői tisztet látta el. A bizonyítékok, a vád és védelem előterjesztése után hosszú tanácskozás után a bíróság egyhangulag felmentette Mátyássy Zoltánt a vád alól, mert Jungané férje érdekében tett vallomása bizonyítéknak nem volt elfogadható. Az ítéletet írásban megküldték a kassai honvédkerületi parancsnokságnak, amely a napokban hirdeti ki az ítéletet Mátyássy Zoltán előtt.

Az ököritői botrány.

— Kihallgatáson a fő- és alispán. —

Távirati tudósítás.

Arad, március 15.

Husvétkor lesz egy esztendeje, hogy a szatmármegyei Ököritőn világraszóló katasztrófa történt. Egy esürben odapusztult a község színe-java, a fiatalok és a delelő korban levők. A hátramaradtak főlsegyezésére hatalmas segítő akció indult meg, amelyhez a király is tekintélyes összeggel járult. Közel egy esztendeje várják a szegény emberek, akik gyermekeik elvesztése folytán nagy nyomorba jutottak, a pénzeket, amire nagy szükségük van, hogy kis földjeiket megmunkálhassák. A pénz azonban a megyei adminisztráción át kerülne a segélyt elfogadókhöz. A tekintetes vármegye pedig, amilyen lassu és nehézkes egyéb ügyek lebonyolításában, épp olyannak mutatkozott ezuttal is. Ankéteztek, gyülekeztek, fölírtak, átírtak, tanácskoztak, határozatokat hoztak, jegyzőkönyvet készítettek, a dolognak minden hivatalos formáját kellőképpen előkészítették, éppen csak pénzt nem osztották széjjel. Ez vándorolt alispántól, a főispánig, azután a belügyminiszterium különböző osztályain át, csak épen azokhoz nem jutott, akiket megilletett.

Az évforduló alkalmából Fröhlich János hírlapíró elutazott Ököritőre. A lakosság körében a legnagyobb elégedetlenséget tapasztalta és többek között a pénzkiosztás halogatásáról nem a legkiméletelesebben írt lapjában, Az Ujságban. Erre azután a kormány megindította a vizsgálatot. Khen-Héderváry Károly gróf miniszterelnök pedig tegnap az ujságíró előtt a következőkben nyilatkozott az ököritői botrányról:

— Vizsgálatot indítottam és valósággal le-sujtott annak eredménye, hogy csakugyan nem történt meg az adományok kiosztása. No hát ez valósággal európai skandalum. A mulasztásért nyomban mettettem a lépéseket. A belügyminisztérium illetékes osztálya még dél-előtt telefonon érintkezésbe lépett Szatmár vármegye főispáni hivatalával és utasításomra erélyes hangon jelentést kért a botrányos ügy mibenlétéről. És önnek csak annyit mondhatok, köszönettel tartozunk, hogy a dolgot nyilvánosságra hozta. A pénz kezelésével Ilosvay Aladár, Szatmár vármegye alispánja bízott meg annak idején. Ő okozta

megmagyarázhatatlan lassuságával az egész, nekünk igen kellemetlen ügyet. Méltóztatnék megnyugtanni a közönséget, amidőn az ügy mibenlétéről megkaptam értesüléseimet, még abban az órában kiadtam a szigorú rendeletet, hogy az ököritői szerencsétlenek hátrahagyottai között haladéktalanul osztassék ki a pénz.

Ez azonban nem volt minden. A belügyminiszter táviratilag és telefonon kérte fel mára Csaba Adorján szatmármegyei főispánt és Ilosvay Aladár alispánt. A két megyei hatalmasság délután két óra előtt került külön kihallgatásra a miniszterelnök elé. Az ujságcikknek azonban meg lett az a hatása, hogy az ököritői gyámoltalanok végre hozzájutnak ahhoz az összeghez, amit az ország részvéte nekik összegyűjtött.

HIREK.

Gyilkos katonák.

Távirati tudósítás.

Marosvásárhely, március 15.

Két részeg katona hallatlan garázdálkodást és vérengzést vitt végbe tegnap este a nyílt utcán. Sárosi István moztulajdonos a nála alkalmazásban levő Orbán Istvánnal és feleségével üzlet-zárás után békésen hazafelé indultak. Az uton szembe jött velük Marosán Pál 62. gyalogezredbeli tizedes és Fülöp József közlegény. A részeg katonák a békésen járó-kelő polgárokat mind megtámadták, s brutálisan inzultálták.

Mindenkit lelökdöstek a járdáról, egy áldott állapotban levő asszonyt megrugdostak. Majd amikor a nyugodtan haladó három ember elé értek, beléjük kötöttek s Orbán feleségét leirhatatlan szitkokkal illették.

Közben nagy tömeg gyűlt össze, amely ártalmatlanná akarta tenni a dühöngőket. Ez azonban nem sikerült; Marosán kirántotta oldalfegyverét és markolatig dőlte Orbán szívébe, aki vértől borítva összeesett, majd néhány perc múlva meghalt.

Sárosi, aki Orbán segítségére akart sietni szintén súlyos sérüléseket szenvedett, úgy hogy most a kórházban élet-halál között lebeg. Végre is Kádár csendőrmesternek sikerült néhány bátor ember segítségével az őrjöngő katonákat megfékezni. Lefegyverezték őket, s átadták az elősiető őrszolgálatnak.

— Időjárás. E hó 16-án az időjárás: Lényegtelen hőváltozással esős, később pedig változékony idő várható. Sürgönyprognózis: Enyhe, eső, később változékony. Déli hőmérséklet 8-7 C.

— A német császár bécsi útja. Bécsből jelentik: A német császárnak e hó 24-én teendő látogatásán kívül a német trónörökös és Cecilia trónörökös nő is fel fogja keresni a császárvárolt. A trónörökös-pár a császár látogatása után tizennégy nappal, április 9-én, virágvasárnap érkezik Bécsbe. Vilmos német trónörökös vasárnap délelőtt mutatja be feleségét őfelségének s délután az akkor Bécsben tartózkodó főhercegnőknél fognak látogatást tenni. Este Schönbrunnban ebéd lesz. A német trónörökös-pár fogadására különös intézkedéseket fognak tenni. A király rendeletére a Hofburgban számkra kijelölt lakosztályt virágokkal fogják feldiszíteni. Hétfőn a trónörökös megtekintí Bécs nevezetességeit.

— Szobrot Tisza Kálmának. Budapest székesfőváros közönsége ma köriratot küldött az ország összes vármegyéihez s így Arad megyéhez is s ebben Tisza Kálmának Budapesten felállítandó ércszobrára hozzájárulás megszavazását kéri.

— Sztankovics Miklós diszpolgári oklevele. Közöltük a minap, hogy Petrozsény nagyközség képviselőtestülete Sztankovics Miklós aradi máv. üzletvezetőt diszpolgárává választotta. Ez a szép kitüntetés, amely egy folyton fejlődő nagyközség szeretetének és ragaszkodásának spontán megnyilatkozása, Sztankovics személyében valóban minden tekintetben méltó férfiút ért. Ma érkezett meg a kitüntetett üzletvezetőhöz a diszpolgári oklevél, amelynek érdekes szövege szószerint a következő:

„Mi, Petrozsény nagyközség előjárói és képviselőtestülete a mai, alulírott napon tartott közgyűlésünk 19—1911. kgy. számú egyhangu határozatával nagyságos Sztankovics Miklós mérnök urat, a magy. kir. államvasutak aradi üzletvezetőjét, a bolgár kir. polgári érdemrend II. osztálya, a szerb kir. Szent-Száva-rend III. osztálya, az olasz kir. Korona-rend IV. osztálya és a román kir. Román-Csillag-rend IV. osztályának tulajdonosát és Arad szab. kir. város közigazgatási bizottságának tagját Petrozsény nagyközség, fejlődésének, haladásának előmozdítása körül kifejtett sikeres közreműködésével szerzett kiváló érdemeinek elismeréséül Petrozsény nagyközség diszpolgárává megválasztottuk, ilyennek elismerjük és mások által is elismertetni kívánjuk s az erről szóló jelen okiratot kiadtuk. Petrozsény nagyközség képviselőtestületének 1911. március 12-én tartott rendkívüli közgyűléséből.”

A kitüntetést Sztankovics üzletvezető a következő távirattal köszönte meg:

„Hacker Márton bíró urnak Petrozsény. Zsilvölgy felvirágoztatására törekvő Petrozsény érdemes közönsége fogadja halás köszönetemet nekem adományozott legszebb megtiszteltetéséért. Hazafias üdvözzel maradok továbbra is munkatársuk, Sztankovics Miklós.”

— Nyugdíjazások az aradi üzletvezetésnél. A máv. aradi üzletvezetősége területén néhány jelentősebb nyugdíjazás történik május elseje előtt. Nyugalomba vonul Deutsch Adolf felügyelő, az építési osztály vezetője, Schmidt Gyula felügyelő a számosztály vezetője, Fűredi Izidor szolnoki forgalmi főnök, Ebelhardt Béla hódmezővásárhelyi osztálymérnök felügyelő. Schmidt Gyulát a számosztály főnökét már fel is mentették állásától s helyére K. Fodor János főellenőrt nevezték ki az államvasutak igazgatóságából. A számosztály új vezetőjét szakörökben rendkívül erélyes és nagy szaktudású férfinak ismerik.

— Kitüntetett munkásnök. A király Sprung Józsefné született Landorfer Jozefa dohánygyári munkásnöknek, sok évi hű és buzgó szolgálata elismeréséül, az ezüst érdemkeresztet adományozta.

— Aradi vendégek a debreceni helyi vasút megnyitásánál. Debrecen város nagy ünnepek között adja át a forgalomnak a villamossá átalakított helyi vasutat. A vasutat építő részvénytársaság, mely az aradi közuti vasutnak is tulajdonosa, meghívta a megnyitó ünnepre Aradváros tanácsát és a törvényhatósági bizottság tagjait is. Varjassy Lajos polgármester, Sarlot Domokos főkapitány, Löcs Rezső tanácsnok, Virág Lajos főmérnök és több törvényhatósági bizottsági tag utazott el a megnyitáshoz. Holnap lesz a műtanrendőri bejárás és ennek befejezte után a közönség használatba veheti a villamost.

— Fáber Oszkár dr. előadása. Fáber Oszkár e hó 19-én délután 4 órakor, az aradi város háza nagytermében szabad előadást tart Történelmi hazugságok címmel. Fáber dr. a szabadgondolkodók aradi egyesületének meghívására jön Aradra.

— **A kereskedelmi miniszter a Kamara új elnökéhez.** Megírtuk az aradi Kereskedelmi és Iparkamara alakuló üléséről közölt részletes tudósításunkban, hogy a Kamara ujjaalakulása alkalmából táviratilag üdvözölte Hieronymi Károly kereskedelmi minisztert. A táviratot közleményünkben szószerint is hoztuk. Hieronymi miniszter már ma válaszolt az üdvözlésre, még pedig *Ottenberg* Tivadarhoz, az aradi Kereskedelmi és Iparkamara új elnökéhez intézett következő levélben:

Nagyságos uram! — Szives volt engem az ujjaalakult aradi Kereskedelmi és Iparkamara első közgyűlése nevében táviratilag üdvözölni. Midőn az irántam tanusított szives figyelemért őszinte köszönetemet fejezem ki, van szerencsém Nagyságotat felkérni, hogy köszönetemet a Kamara előtt is melegesen tolmácsolni sziveskedjék. — Szives üdvözléssel, igaz hiva *Hieronymi, s. k.*

— **Sztrájkoló hírlapírók.** Zágrábból jelentik: Az országgyűlés mai ülését délelőtt tizenegy órakor nyitották meg. Napirend előtt *Superna* alelnök kijelentette, hogy a zágrábi lapok országgyűlési tudósítói helytelen tudósítást közölnek az ülésen történekről. Utalt az „*Obzor*” című reggeli lapra, melyben az olvasható, hogy *Horvoj* és *Radics* képviselők tegnapi összetűzéséből kifolyólag csak az elsőt utasította rendre, holott szóló Radicsot is rendreutasította. Az elnök e szavaira a teremben és a karzatokon nagy lárma támadt. Többen ezt kiáltották *Superna* felé:

— Mi is csak *Horvoj* rendreutasítást halottuk.

Óriási zaj között a *hirlaptudósítók* testületileg elhagyták a termet, mire az elnök az ülést felfüggesztette. A tudósítók az ujságíró egyesületbe mentek és ott várták a fejleményeket. Rövid idő múlva a háznapyi hivatal kiküldötte jelent meg és felszólította őket, hogy menessenek küldöttséget az elnökséghez a békes megállapodás létrejövele végett közölték velük, hogy az országgyűlés ülése egyelőre felfüggesztve marad. A megsértett hírlapírók háromtagú küldöttséget menesztettek a Házba.

Zágrábból jelentik: Az ujságírók sztrájkja még mindig tart, annak ellené, hogy *Szuporina* dr. alelnök nyilatkozatot adott ki, amelyben kijelenti, hogy távol áll tőle az a szándék, hogy a hírlapírók tudósításait rosszakaratunak minősítse. A hírlapírók azonban kijelentették, hogy amíg teljes elégtételt nem kapnak, a tartománygyűlésről egy szót se fognak közölni.

— **A harmadik egyetem.** *Budapestről* jelentik: A legközelebbi napokban újból megkezdődnek a kultuszminiszteriumban a harmadik egyetem felállítására ügyében megkezdett tárgyalások, amelyek ezuttal is bizalmas jellegűek lesznek. Most *Kassa* város képviselői vesznek részt a tanácskozáson. A kassai küldöttség tagjai a legközelebbi napokban *Budapestre* érkeznek.

— **Százezer koronás sikasztás.** *Eperjésről* jelentik: A Sárosvármegyei Mezőgazdasági Szeszfinomító Szövetkezetnél nagy sikasztásnak jöttek a nyomára. *Molnár* Imre, a szövetkezet könyvelője *Eperjésről* ismeretlen helyre távozott. A megejtett rovancsolásból kitűnt, hogy *Molnár* a szövetkezet bevételeiből több, mint 100,000 koronát elsikkasztott. *Molnár* dacára csekély fizetésének, nagy lábon élt és ez okozta vesztét. A kárt az igazgatóság tagjai, élükön *Ghillány* Imre orsz. képviselővel, megfogják téríteni, de anyagi felelősségre vonják *Molnár*t és a Szövetkezet kötelékéből nemrég ki lépett *György* Lajos volt ügyvezető igazgatót is, akinek kezelése idejéből származik a kár nagy része.

— **A pénzügyminiszter utazása.** *Budapestről* jelentik: *Lukács* László pénzügyminiszter *Lovranából*, ahol néhány napot töltött, pénteken tér vissza *Budapestre*, hogy a költségvetés általános tárgyalásánál a képviselőház ülésén jelen lehessen.

— **Magyarok és románok verekedése az egyetemen.** A kolozsvári orvosegyetemen — mint tudósítónk jelenti — kedden nagy verekedés és botrány volt a román és magyar egyetemi ifjak között. Az eset *Apáthy* István dr. állattani intézetében, a délután 3 órai előadás előtt történt. Megelőzőleg egy fél órával megtelt a terem, ahol körülbelül harminc román és ugyanannyi magyar diák volt jelen. A román ifjaknak rendes szokásuk, hogy tüntetnek románságukkal, román lapokat lobogtatnak és recitálják a benne foglaltakat. Most is így történt. Egy *Abafősn* nevű egyetemi hallgató olvasta a *Romanul* című aradi ujság legújabb számát és tüntetően átkiabálta a benne foglaltakat a terem tulsó oldalán ülő társainak. Ifj. *Daday* Jenő erre odament hozzá és figyelmeztette, hogy legalább a magyarok nemzeti ünnepe, március 15-ike előtt, ne tüntessen. A román azonban folytatta a híres hangos olvasását. *Daday* erre erőlyesebb hangon szólott oda, mire elébe ugrott egy *Hosszu* István nevű román ifju és teljes erejéből *arcut* ütötte. Erre általános lett a verekedés. A románok és a magyar ifjak, akik körülbelül egyenlő számban voltak, egymásnak rohantak, a padokat feldöntötték és botokkal ütötték egymást. Óriási kaosz közepette lépett be *Apáthy* a terembe, de a magyarok addigra már neki-szorították a románokat az ajtónak és *Daday*-nak sikerült a jelzett lappeldányt a kezébe keríteni. *Apáthy* belépésére csend lett a teremben és amikor megkérdezte, hogy mi történt, *Daday* szó nélkül letette eléje a *Romanul* példányát. *Hosszu* tüntetőleg beismerte, hogy ő ütötte meg *Daday*t, aki egyébként viszonzásul visszaverte őt. A professzor kiutasította *Hosszu*t a teremből és azonnal megindította ez ügyben a vizsgálatot.

— **Házasság.** *Goldzieher* Albert dr. aradi ügyvéd e hónap 26-án, délelőtt 11 órakor tartja esküvőjét *Kovács* Terikével, *Kovács* Jakab, nyugalmazott *Acev.* főfelügyelő bájos leányával.

— **Negyűlés a nadgrágszoknya ellen.** *Fiuméből* jelentik: Egy bizottság vasárnapra négygyűlést hívott össze *Giardino* Publicióba a nadgrágszoknya ellen. Társadalmi állásra való tekintet nélkül felhívják a nőket és a férfiakat az új divat elleni harcra. A gyűlés összehívói egyesületet akarnak alakítani a nadgrágszoknya ellen.

— **Öngyilkos gyáros.** *Zágrábból* jelentik: *Kolmár* Ottó gyáros tegnap este a *Tuskanec*-parkban öngyilkossági szándékból magára lőtt. Súlyosan megsebesült, beszállították a kórházba, ahol ma reggel meghalt. Valószínűnek tartják, hogy pénzügyi veszteségei és idegbaja vitték a halálba.

— **Ejjegyzés.** *Deutseh* Rezső *Aradról* eljegyezte *Grosz* Jankát *Buttonyán*.

— **Nagy hóesés Bécshen.** *Bécsből* jelentik: Reggel öt óra óta szakadatlanul tart az erős hóesés. *Bécs* környékét magas hó takarja, a bécsi utcákon pedig nagy a sár.

— **Megkínzott önkéntes.** *Nagykanizsáról* jelentik: Októberben vonult be *Huglai* Jenő önkéntes a nagykanizsai honvédszolgálatba. A fiatal ember sokszor panaszkodott barátainak felebbvalói kegyetlen bánásmódjáról és kijelentette, hogy megöli magát, ha tovább is üldözik. *Huglai* tegnap beváltotta szándékát, szíven lötte magát és nyomban meghalt.

— **Hatvany Lajos dr. levele az Aradi Közlönyhöz.** A minap irtunk arról — berlini jelentés alapján — hogy a berlini rendőrség állítólag kitiltotta a német fővárosból báró *Hatvany* Lajos dr. ismert magyar író, mert a rendőrfőnök césári hajlandóságairól a német folyóiratokban megmondogatta a véleményét. E közleményre vonatkozólag most *Hatvany* báró *Berlinből* a következő levelet intézte hozzánk:

Igen tisztelt Szerkesztőség! Amíg néhány pesti lap csak körülírogatta személyemet, addig hallgattam. De a mikor szüleim szülőhelyén az Önök b. lapja nevem megnevezésével írja ki, hogy engem kiutasítottak *Berlinből*, szót kell kérnem. Nekem semmi részem a *Jagow-Cassirer-Durieux* konfliktusban. Rám nem haragszanak a hatóságok, sőt inkább nagyon szeretnek. Szeretetéjük jeléül egyre-másra küldözgetik hozzám adóbehajtóikat, ép úgy, mint más békés berlini polgárhoz. Nekem örömm és büszkeséggel, hogy a legszebb és lefrissebb magyar kiadói vállalatban, a *Nyugatban*, mint kiadónak is, némi részem van, de sohse vágytam német kiadói babérokra. Nem vagyok a *Pannak* titkos tulajdonosa, mint Önök írják. Különben is *Paul Cassirer* nagyon gazdag ur és van olyan ügyes, okos, kitűnő ember, hogy senki támogatására ne szoruljon. A „*Strohmman*” megalázó szerepét meg épen nem vállalná. Az igazság kedvéért még megjegyzem azt is, hogy a *Pan* nem pazar kiállítású folyóirat. Szerény külsejű, kis boulevard-revue, melynek igaz, hogy kitűnő munkatársai vannak. Legfőlebb avval dicsekedhetem, hogy a *Pan* néhány cikkemet leköszölte. Ha ezért kitaltanak *Berlinből*, a legjobb német elbeszélők, költők kritikusok társaságában leszek. Tehát nem kell értem aggódnia. Kitűnő tisztelettel kérem e sorok közvételét. *Hatvany Lajos dr.*

— **A ki sokat ül, rosszul emészt.** A nápolyi orvosi-klinika tudományos jelentései felemlítik, hogy egy kis adag természetes *Ferencz József*-késérőviznek naponkénti ébgyomorral való használata nemcsak megjavítja a gyomorműködést, hanem a belek renyheségét is sok esetben annyira mérsékli, hogy más orvosságok használata feleslegessé válik. A gyógyszerárakban és fűszerkereskedésekben határozottan valódi „*Ferencz József*” késérővizet kell kérni. 24—XII.

Egy öreg asszony öngyilkossága. *Budapestről* jelentik: Ma délelőtt *Alföld* utca 3. sz. alatti lakásán öngyilkosságot követett el egy nyolcvannégy éves matróna, *Kiss* Sándorné. Beretvával átvágta a nyakát és elvérzett. Nagy nyomorusága kergette halálba az öreg asszonyt.

— **Félmillió gyémánt lopás.** *Las-Almanasból* jelentik: Itt letartóztattak egy embert, aki *Johannesburgban* 500.000 korona értékű gyémántot lopott. A gyémántok között van egy nagyértékű tü, amelyet a tolvaj kutyájának nyakláncába rejtett el.

— **Megzavart nászutazás.** *Érsekújvárról* jelentik: Az érsekújvári harmadik osztályu vasúti vendéglő pincére a minap titokzatos fontoskodással jelentette az állomáson posztoló rendőrnek, hogy egy utas hamis koronával akarta a sörét kifizetni. A rendőr előállította az utast, akivel egy megszeppent menyecske volt. Bevitte a rendőrségre, ahol az utas elmondotta, hogy *Varga* Ferencnek hívják, a börzsényi plébános kocsis és egynapos feleségével rokonaihoz utazik. Pénzhamisításról tudni sem akart, és bár igazolta személyazonosságát, három napig fogva tartották. Végre kiderült a tévedés, de a menyecske akkorra már betege lett a szégyenletes hercehurcának.

— **Felhívás a közönséghez.** Az általános, egyenlő és titkos választójog ligájának aradi fiókja a napok folyamán *Aradon* megalakul. A szervező-bizottság értesíti a közönséget, hogy a belépni kívánók ifj. *Klein* Mór, *Weisz* Leó, *Ingyusz* I. és fia és *Keppich* *Zsigmond* kereskedő cégeknél elhelyezett íveken aláírásukkal beléphetnek. A Liga szervező-bizottsága.

Fischer Testvérek

sodronyszövet, kerítésfóliát, szitaárak
és acélodrony ágybetét készítőik

Arad, József főherceg-ut 18. sz.
Gyártótelep:

Kossuth-utca 45. sz. Telefon 557.

Ajánlják minden e szakmába vágó
dolgozóknak állandó nagy raktárát a
nagyérdemű közönség szives fi-
gyelmébe, melyek versenyké-
pes olcsó árért kaphatók.
Árjegyzéket kívánatra bérmentve kü-
ldünk. 748

AKI

zamatos, igen finom
Rumot akar készíteni,
vegyen 80 fillérért egy
üveg 381

Rumkivonatot.

Ebből a rajta levő uta-
sítás szerint pár perc
alatt 1 liter finom thea
rumot készíthet.

Kizárólagos raktár:
Földes Kelemen

gyógyszerésznél

Eladó

10,000 darab somfanyél, 50 öl 110 ctmr
hosszu, 30-60 m/m. vastag. 20,000 darab
tölgyfarud, 2, 3, 4, 5 és 6 mtr hosszban
és 50 öl 120 m/m. vastag. 10,000 darab
lapát- és kapanyél, ugyszinte gátvédká-
rók, minden méret és mennyiségben.
Ugyancsak eladó 20 waggon réti széna,
10 waggon luczerna és lóhere.

Petrovits Sándor
fakereskedőnél Zám, (Hunyadmegye.)

Nagy választék csipkékben és olcsó aranyszövetekben.

Értesítjük a t. vásárló közönséget, hogy az olcsóságáról köszi-
mert csipkeárnyékokat továbbra is fogjuk venni, úgy, hogy
minden héten újabb és újabb partik érkeznek, mert

Olcsón csak a

Csipke Áruházban

(Asztalos Sándor-utca 4) lehet vásárolni.

A következő kizárólag

PARTI ÁRUK

kerülnek eladásra:

Női ing R. schiffonból 75 kr.-tól feljebb	Zsakkendő tuatja 58-120 krtól feljebb
Női nadrág " 74 "	Férfi ing R. R. schiffon 99 "
Glott alj l. dupla 125 "	Eső-ernyők 120 "
Lüszter alj l. dupla 125 "	Gallér osak 7 "
Selyem alj l. dupla 375 "	Kézeltő párja 8-18 "
Műdervédő hatlezt 52-59 "	Harisnya 3 pár 50, 60 és 100 "
Batlezt alj 125 "	Kézzékeztető párja 59-85 "
Taft selyem l. métere 88 "	Kézimunka kezdett kongré 125 "
Celkos selyem l. métere 82 "	Csipke, méterje 1 "
Gyermekruhák 75 "	Csipke szövet 25 "

Női galoschni 1 for. 35 kr. F. rti galoschni 1 forint 90 kr.

Továbbá csipkefogóknak, stérok, blizzott madaria schweizi him-
nesek, női és férfi harisnyák, gyermek harisnyák, selyem és
cérna kenyerék, linom női fehérneműk, női kötések stb.

MEGLEPŐ OLCSÓ ÁRAK.

Kérjük a vásárló közönséget árunk olcsóságáról meggyőződni, mivel hogy most
lamet igen nagy mennyiségű újabb árak érkeztek.

Tisztelettel **Csipke Áruház.**

Férfi ruhaszövet gyapjuból frt 1'20-tól kezdve. Blous 1.25 krajcár.

Nélkülözhetetlen háziszer

„Doré” sósborszesz.

A Doré sósborszesz az összes használatban levő sósbor-
szeszek közül a legjobb hatásának
bizonyult.

A Doré sósborszesz kitűnő eredménnyel használható mint
bedörzsölőszer, mindazon esetekben,
midőn a bedörzsölést szükségese-
nek tartják, vagy ott, hol az orvos a bedörzsölést előírja. Különösen minden-
féle reumatikus fájdalmaknál, fejfájás, lábfejás, oldalszurás, hátfájás és
csúszos fájdalmaknál. 431

Belsőleg: 20-40 cseppet cukorra csepeentve kitűnő
fájdalomcsillapító és gyomorerősítőszer

Ára egy eredeti üvegnek utasítással együtt

44 fillér.

Főraktár: HAJÓS ÁRPÁD gyógyszerárában,
továbbá: Ring Lajos gyógyszerárában és Vojtek és Walez drogueráriájában kapható.

Vigyázat a DORÉ névre.

Fajtiszta *riparia portalis* alanyon oltott, elsőrendű, dus
gyökérzetű bor- és csemegefajta

szőlő-oltványokat

sima valamint *riparia portalis* szőlőveszőket ajánl
gyökerez és elsőrendű minőségben

HÁMORY-GAZDASÁG

szőlőoltvány-telepe, ARAD.

Bővebb felvilágosítással szolgál: 4261

Deák Ferenc-utca 3. sz. alatt.

Telefon 329.

Gyermekek és felnőttek által

egyaránt kedvelt friss és kellemes ízű **Hajós-féle**

Csukamájolaj

most érkezett meg.
E fontos és nagy
táperejű szer kitűnő
hatásának bizonyult

mindenféle légzőszervi bajoknál, köhögésnél, fejlődés-
ben visszamaradt gyermekeknél, stb. stb. 431

Ára egy üvegnek 2 korona.

Fagydagánatok

elkészítésére, fagy-
víz keveréggel biztos
megszűntetésére leg-
jobb szer a „Frigin.”

Ára egy üvegnek ecsettel és utasítással 70 fillér.

Legjobb fekete a „MELOGEN” Egy
pár perc alatt bármely ha-
jat vagy bajuszt a legszebb
Hajfestő állandó fekete színre lehet
festeni anélkül, hogy a színt le lehetne mosni. Ára
2 korona.

Kitűnő amerikai a „NITER” 6 darab egy
eredeti fémdobozban 2
gummi korona.

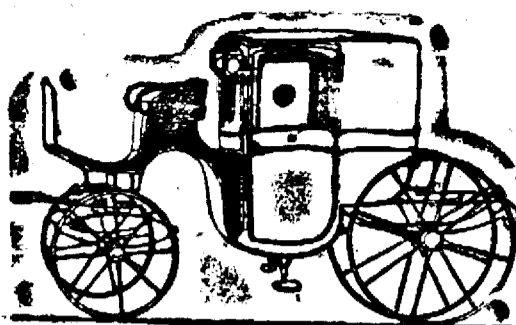
Fenti szerek kaphatók az egyedüli készítőnél:

Hajós Árpád gyógyszerárában ARAD,
Andrássy-tér 22. sz.
a megyeházzal szemben

Knitzky Ignátz

koosgyártó

Aradon, József főherceg-ut II.

Atkötözés miatt ajánlja duan felszerelt

kész kocsik raktárát

a t. vevőközönség figyelmébe, ahol a legszebb kocsik jutányos árért kaphatók. Elvállalja minden e szakma vágó új munkák készítését és javítását a legpontosabb kivitelben. 849

6581

Teljesen használatlan
palissander

ebédlő

legújabb divat szerint, művészi kivi elben, különös körülmények folytán legolcsóbban eladó.

Megtekinthető Ferdinánd-utca 4. sz., a házmesternél. 1921

1555—1911. tkvi szám.

Hirdetmény.

Az aradi kir. törvényszék, mint tkvi hatóság közhírré teszi, miszerint Mácsa község határa egy részére nézve a tényleges birtok állapotoknak a telekkönyvvel leendő összhangba hozatalától kifolyólag ezen község telekkönyvi birtokszabályozás következtében, az 1869. évi 2579. sz. a. szabályrendeletre képest átalakítatnak és ezzel egyidejűleg mindazon ingatlanokra nézve, amelyekre az 1886. évi XXIX., az 1889. évi XXXVIII. és 1891. évi XVI. t. cikkek a tényleges birtokos tulajdonjogának bejegyzését rendelik, az 1892. évi XXIX. t.-cikkben szabályozott eljárás a tkvi bejegyzések helyesbítésével kapcsolatosan fogynatosítottak.

E célból az átalakítási előmunkákat hitelesítése s a helyszíni eljárás a fent nevezett községben 1911. évi április 26-án d. e. 9 órakor fog kezdődni.

Ennélfogva felhívatnak

1. az összes érdekeltek, hogy a hitelesítési tárgyaláson személyesen vagy meghatalmazott által jelenjenek meg és az új tkvi tervezet ellen netaláni észreveteleiket annál bizonyosabban adják elő, mert a régi telekkönyvek végleges átalakítása után, a téves átvezetésből eredhetők kifogásukat jóhiszemű harmadik személyek irányában többé nem érvényesíthetnek.

2. Mindazok, akik a tkvekben előforduló bejegyzésekre nézve akadályt előterjesztést kívánnak tenni a tkvi hatóság kiküldöttje előtt, a kitűzött határnapon kezdődő eljárás folyama alatt jelenjenek meg s az előterjesztéseiket igazoló okiratokat mutassák fel.

3. Mindazok, akik valamely ingatlanhoz tulajdonjogot tartanak, de telekkönyvi bekebelezésre alkalmas okirataik nincsenek, hogy az átírásra az 1886. évi XXIX. t.-c. 15—18. s az 1889. évi XXVIII. t.-c. 5., 6., 7. és 9. §§-ai értelmében szükséges adatokat megszerezni iparkodjanak és azokkal igényeiket a kiküldött előtt igazolják, avagy odahassanak, hogy az átruházás tkvi tulajdonos az átruházás létrejöttét a kiküldött előtt szóval ismerje el és a tulajdonjog bekebelezésére engedélyt nyilvánítsa, mert különben jogait ezen uton nem érvényesíthetik s a bélyeg és illeték elengedési kedvezménytől is elesnek; és

4. azok, akiknek javára tényleg már megszűnt követelésre vonatkozó zálogjog vagy megszűnt egyéb jog van nyilvankönyvileg bejegyezve, ugyancsak az ily bejegyzésekkel terhelt ingatlanok tulajdonosai, hogy a bejegyzett jogaik törlését kérelmezzék, illetve, hogy a törlési engedély nyilvánítsa végett, a kiküldött előtt jelenjenek meg, mert ellenesetben a bélyegmentesség kedvezményétől elesnek.

Arad, 1911. március hó 8-án.

A kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóságtól

Aknay, s. k.

kir. tszéki bíró.

Szinészek és énekesek

kiváló eredménnyel használják

a Rozsnyay-féle

Eucalyptus Menthol-Drageé-t!

A szájpaddás és torok szárazságát megakadályozza.

Egy doboz ára: 1 korona 50 fillér.

Alpesi gyomorsepp

Alpesi gyógynövényekből készült erősítő-szer, mely az emésztést elősegíti és az étvágyat fokozza. 1 nagy üveg 1 kor. 40 fill.

Gyomorégés, felbőfőzés ellen igen kiváló jó hatása

Dr. Rozsnyay étpora. 411

Egy doboz 70 fillér.

Kitünő zamatu rumot készíthet házilag a

Rozsnyay-féle rum eszenciával

Egy liter készítéséhez elegendő adag ára 30 fill.

Kapható:

Rozsnyay Mátyás

gyógyszertárában, Arad, Szabadság-tér.

Használjon Nagysád Földes-féle

Margit-Cremet,

hogy arca tiszta, üde és bájos legyen.

A MARGIT-CREME a főrangú hölgyek kedvenc szépség-szere, az egész világon el van terjedve.

Páratlan hatása szerencsés összeállításában rejlik, a bőrázonnal felveszi és kiváló hatása már pár óra lefolyása alatt észlelhető.

Mivel a MARGIT-CREMET utánzóik és hamisítják, tessék eredeti védjeggyel lezárt dobozt elfogadni, mert csak ilyen készítményt vállal a készítő mindennemű felelősséget.

A MARGIT-CREME ártalmatlan, szírtalan, vegytiszta készítmény, a mely a külföldön általános feltűnést keltett.

ARA 1 KORONA.

Margit-szappan 70 fillér. - Margit-pouder 1.20.

Gyártja:

Földes Kelemen laboratóriuma

ARADON.

361

HA
hull a haja
vagy
korpás a fejbőre

mint a legtökéletesebb és biztos hatású szert, egyedül a világhírű:::

Dr. William Patterson-
féle
American-Hair Petrol-t

használja.

Egy üveg ára 2 kor.

Főraktár: 311

Arad és vidéke részére

HÁNZU NESTOR

Vöröskereszt Drogeria

Arad, Weitzer J.-u. 2. sz.

Városi és megyei telefon 455. sz.

Magyarországi vezérképviselőt:

Barabás és Stefanovits,
Budapest, Alag-utca 5. szám.

Apró hirdetések.

Segédkerestetik fűszer és csemege kereskedésben. Cim a kiadóhivatalban. 1098

Minograf

sokszorosító gép, új és régi, olcsón eladó. Cim a kiadóhivatalban. 1109

Pension.

Uri családnál kapható. Ebéd kosztot családoknak kiadók. Erzsébet-körut 37 II/15. 1108

Három 220 öles telek

a Pécskai-uton szőlővel beültetve 11 koronájával eladó. Bővebbet Dr. B. M. Kossuth-utca 46. I. em. 1099

Kiadó

Forray-utca Nádasdy-palotában egy tágas üzlethelyiség mellékhelyiséggel. Bővebbet a kiadóban. 1100

Új sodronydrót

kerítés és egy kerek kut álvány eladó. Wesselényi-utca 3. 1103

Középkori házaspár

házmesteri állást keres. Bővebbet Kámmer Mihály, Kiss Ernő-u. 5. 1097

Eladó vagy bérbeadó

Ujmiklakán, a Fő-uton 17. sz. alatt 900 négyszögöl üres háztetek. Cim a kiadóhivatalban. 1110

Jég

mű vagy természetes jég. háztartási célokra aprills 1-6 1-től naponta házhozszállítva 6 és 7 koronás havi bérletben előjegyezhető és megrendelhető az Aradi jégtelep jéggyáránál. Telefon 199. szám. 1017

Ápateleken

egy 4 kat. holdas szőlő kedvező feltételek mellett eladó. Értekezni lehet Kotzó Károly tulajdonosnál Garbán u. p. Borosjenő. 1001

Rongált dobozu levélpapírok

meglepő olcsó árban kaphatók. Üzleti könyvek és irodai felszerelések gyári raktára. 100,000 kötetes kölcson-könyvtár, 30,000 kötetes zenemű-kölcsonzó intézet. Minden könyv és zenemű-ujdonságok raktáron. Vesszek egész könyvtárakat legmagasabb árakon. Kerpel Izsó könyv és papírkereskedése. Aradon. 4071

Víz-erő fűrészt,

vagy malom kerestetik huzamosabb időre haszonbérbe. Szabó Károly, Acsill. 929

Ébédkoszt

Deák Eerenc-utca 38. sz., ajtó 2. izletes jó házi koszt, négy tál étel naponta, jutányosan kapható, házon kívül is. 968

Német kisasszony

(magyart. is érti) a háztartásban teljesen jártas varrást érti, ajánlkozok üzletbe mint elárúsítónő, vagy varrónő. Cim a kiadóhivatalban. 1076

Kitűnő faju

gyümölcsfák kaphatók minden mennyiségben és fajtában Jánossy János urnál Lahner György-utca 2. 1061

Gyermektelek

házaspár házmesternek ajánlkozok. Cim a kiadóba. 1049

M. Pécskán 22 év óta

fennálló jó forgalmu fűszer és vegyes üzlet, Italméréssel más vállalat miatt házzal együtt eladó, esetleg kiadó. Cim a kiadóban. 1092

Alulirotnál

egy jókarban lévő, teljesen felszerelt billiárd asztal és egy szénsavval berendezett jégcsék-reny áll eladásra. Rác Gyula vendéglős, Marosillye. 990

Sürgősen eladó

egy 8-as Hoffher és Schrantz gyártmányu, 1901. évben gyártott locomobil, cséplő és elevátor, teljesen jókarban. Megtekinthető Ladánkapusztán Garba mellett. Fölvilágosítást ad Kovács Béla, Fény, Torontálmegye. 1040

Eisörendű fodrásznő

ki a legkényesebb igényeknek is megfelel, alkalmi fésüléseket vállal. Inczedy Etelka, Gróf Károlyi-utca 10. 4588

Zavaszli divatlapok

Berlini Saison album K. 1— (már előjegyezhető). Reveue Parisienne K. 2-50 és 3—, Grand Album de Blouse K. 5—, Chic Parisienne K. 4— Divat Salon 50 fill. Kis Bleus album K. 150 Wienerin K. 1-20. Minden bel. és külföldi divatlap és folyóirat előfizethető. Ingusz I. és Fia könyvkereskedésében Arad, Andrassy-tér 16. sz. 555

Eladó ház és kiadó lakások

2 utcai szoba hozzátartozóval április 1-sőre, egy udvari szoba konyha éléskamra elsőre, asztalos műhely padozott 6 legényre elsőre, istálló 6 lóra, kocsis lakás szénapadlás azonnal kiadó. Volt Alsómolnár-utca 8. most Part-utca 4. Orosz L. Mátyás háztulajdonosnál. 1075

Nagymennyiségű

maculatura

jutányos áron

eladó.

Radó Gyula

uj divatháza

!! Arad, Andrassy-tér !!
!! Weitzer-utca sarkán !!

Szabott árak.

Legkiválóbb tavaszi ujdonságok női felöltőkben

Kész costümök, trotteur kivitelben
Kész costümök zsinorozott divatfagonokban
Angol raglanok
Kimono raglanok, Poiret szabás
Leány és gyermek felöltők, gyermek ruhák
Legújabb divatblousok, pongyolák, jupponok,
Kész női aljak

959

Külön mértékosztály

Rendkívül dus választékban

Telefon 238. szám.

Alkalmi vételek és eladások

ékszertárgyakban

arany és ezüstneműekben, Arad legnagyobb
óra- és ékszerraktára

Deutsch Izidor

órás és ékszerész
Weitzer János utca, Minorita-palota.

Zálogcédulák

arany és ezüstneműk, gyémánt és briliáns tárgyak a legmagasabb árban megvételnek vagy más tárgyakra átcserehetőnek
TELEFON 438. TELEBRON 438.

Molnár Antal

épület- és bútorsztalos
Arad, Kápolna-u. 3. sz. (saját ház.)

Elvállalja minden e szakba vágó munkák készítését, úgymint modern lak- és boltberendezéseket, portál és épületmunkákat a legmegbízhatóbb kivitelben, a legolcsóbb árért.

Kész bútorok legolcsóbb beszerzési forrása.

Szíves pártfogást kér kész szolgálattal 3951

Molnár Antal,
épület és bútorsztalos.
Jó erkölcsű fiú tanulóknak felvétetik.

Ősz haj nincs.

Minden haj megkapja eredeti színét, ha azt naponta egyszer

HAIRREGENERATORRAL

megnedvesítjük.

— Nagy üveg ára 2 korona. —
Főraktár:

Földes Kelemen

gyógyszertára Aradon.

3 üveget ingyen láda és csomagolással bérmentve küld. 381

1135—1911. pm.

Hirdetmény.

A m. kir. földmivelésügyi minister ur 14429-XI. 1. 1911. sz. körrendelete folytán felhívom azon kertészeti telep tulajdonosokat, kik élő növények kereskedésével foglalkoznak és telepüket a szabad forgalomra jogosított telepek közé felvételni kívánják, hogy a felvétel iránti szabályszerűen felszerelt kérvényeiket hozzám f. év augusztus 31-ig nyújtsák be.

Arad 1911. február hó 27-én.

Varjasy, polgármester.

156—911. g. sz.

Árlejtési hirdetmény.

Arad szab. kir. város gazdasági széke az 1911.—1912 évi téli idényben szükséges 2000 m³ cser és 1200 m³ bükkfa szállítása iránt folyó év március hó 27. d. e. 10 órakor árlejtést tart. Az ajánlatokban kiüntetendő a fa származási helye, a fa minősége nemkülömbben azon év a mikor a fa vágatott.

Bánatpénzül leteendő az ajánlati ár 5%-a készpénzben, vagy elfogadható értékpapirokban a városi pénztárban. Az árlejtésen részt venni csak írásbeli ajánlatokkal lehet.

Az írásbeli ajánlatok lezártan nyújtandók be s csak akkor vétetnek figyelembe, ha azokhoz a bánatpénz mellékelve van s ha az ajánlatot tevő kijelenti, hogy az árlejtési feltételeket ismeri és elfogadja.

Az árlejtési feltételek a gazdasági tanácsnok urnál az árlejtést megelőzőleg is megtekinthetők.

Arad szab. kir. város gazdasági széke az 1911. évi március hó 6-án tartott üléséből.

A gazdasági szék.

Homok,

építkezési célokra

beton kavics

bármily mennyiségben
állandóan

kapható.

Pollák Sándor,

gőztéglagyár Mikalaka.

Telefon 55—515. 976

Nagy mérlegjavító műhely.

Hammer Zsigmond

lakatos-, varrógép-, kerékpár-
és mérleg-üzlet

Arad, Boros Beni-tér 2. sz.

Készít minden e szakmába vágó javításokat olcsón és pontosan. Mérlegek hi. elcsiszolását olcsón és pontosan eszközölm. Mérleg javításokat és átalakításokat vidéken is árkülönbség nélkül vállalom. Varrógép és kerékpárok jutányos árban kaphatók. 1057

Telefon 370. Telefon 370.